

Predstava „Kozocid“ Vide Ognjenović premijerno izvedena u KIC-u „Budo Tomović“

Kome su zasmetale prkosne kćeri vjetra

PODGORICA - Nakon Drugog svjetskog rata, kada su horde polupismenih proletara u pokušaju zgrabile funkcije u tadašnjoj Jugoslaviji, negdje u crnogorskim planinama na sjeveru, zarad višeg cilja - industrijalizacije zemlje - spremio se genocid nad kozama. Te prkosne „kćeri vjetra“ (ni nalik pokornim ovcima), koje su održavale u životu tamošnje stanovništvo, ometale su planove za razvoj drvne industrije. Zato su, ni krive ni dužne, morale biti istrijebljene. I tu počinje priča „Kozocida“ koju je za Gradsko pozorište napisala i režirala Vida Ognjenović. Da je uspjela u naumu da nam pokaže kako se odnos vlasti i običnog čovjeka nije promijenio (niti će) ni dan-danas, najbolji su dokaz aplauzi kojim je u petak večer ispraćen svaki čin predstave. Uz smijeh - onaj gorki smijeh prepoznavanja, a bilo ga je dosta na prizvedbi ovog djela u Velikoj sali KIC-a, „Budo Tomović“.

Ognjenović, crnogorskoj publici dobro znana po komadima „Jegorov put“, „Don Krsto“, „Kanjšo Macedonović“, vratila se obraditi tematika sa ovog podneblja, ali je pero ovog puta usmjerila na crnogorski sje-

Scena iz predstave „Kozocid“

Duhovita priča o sjevremenom sukobu vlasti i naroda, ali i o nemoći ideologije pred silom prirode, gledaocima je donijela urnebesnu i oporu, ali nadasve pametnu predstavu

ver. Inspiraciju je našla u istinitom događaju, tj. u apsurdnoj odluci nakon Drugog svjetskog rata da se za potrebe pošumljavanja u krševitim planinskim krajevima Jugoslavije istrijebe koze. Iako je ta odluka za krajnji cilj trebalo da ima transformaciju seljaka u radničku klasu, autorki je ona poslužila ne samo za pripovijest o narcizmu komunističke ideologije, već i kao dobra osnova da „isple-

te“ i našu mentalitetsku sliku i priliku.

UIGRAN ANSAMBL

Brojni i dobro uigran ansambl oživio je preksinoć na sceni cijelu galeriju likova - od poštenih, ali i onih manje časnih seljaka, preko ambicioznih i perspektivnih omladinaca iz partije, do špijuna, sekretarica i vrha rukovodstva. Više od dvadeset glumaca, uvjerljivo su iznijeli cio dijapazon razli-

čitih mentalitetskih karakteristika uslovljenih društveno političkom situacijom tog doba. Interesantno je da ih, transponovane u modernija „pakovanja“, srijećemo i danas oko nas. Glumačku ekipu predvodi odlični Mišo Obradović, u ulozi predsjednika jednog planinskog sela na sjeveru Crne Gore. Baš u tom mjestu, vlast koju on zastupa trudila se da zasluži pohvale od nadređenih (iz Central-

nog komiteta) za dobro obavljen zadatak, pa je na razne načine pritiskala seljake da smaknu koze. U siromašnim domaćinstvima gdje su koze bile glavni izvor prihoda, to je shvaćeno kao kazneni pohod i nastala je velika pometnja kako da ih sačuvaju, a da se ipak ne zamjere vlasti... Da bi smicanje koza bilo efikasnije, vlast je dovela visokog stručnjaka za uzgoj koza (maestralni Igor Đorđević) da im pomo-

gne. Međutim, profesor veterinarskog fakulteta shvativši da je taj okoliš raj za koze čini sve da se izbjegne ono za što, ispostaviće se, nije ni znao da je pozvan da uradi.

KVALITETAN SPOJ

Jednako bazirana i na komediji i na kritici, predstava za rezultat ima kvalitetan spoj glume i rediteljskog postupka. S pravom mjerom, autorkine zamisli u djelo je sproveo ansambl u kojem su, pored Obradovića i Đorđevića još i: Mladen Nelević, Dejan Đonović, Dubravka Drakić, Simo Trebješanić, Pavle Ilić, Goran Slavić, Danilo Čelebić, Stevan Radisnović, Ivana Mrvaljević, Miloš Pejović, Branka Femić-Šćekić, Jelena Simić, Katarina Krek, Omar Bajramspahić, Željko Radunović, Maja Šarenac, Dragan Račić i Pavle Popović. Kompaktnosti ovog teatarskog produkta doprinijela je i scenografija (u bjelini crnogorskog krša) Geroslava Zarića, koju su ispratili ambijentu i vremenu prijemčivi kostimi Ljiljane Dragović. S blagom dozom nostalgije za minulim vremenima prožeta je i muzika iz Titove epohe za koju je zaslužan Zoran Erić. Dramaturškinja komada je Dragana Tripković.

Duhovita priča o sjevremenom sukobu vlasti i naroda, ali i o nemoći ideologije pred silom prirode, gledaocima je donijela i urnebesnu i oporu, ali nadasve pametnu predstavu. Iako traje dvadesetak minuta duže nego bi trebalo, autorka je ipak uspjela da kroz gorak smijeh publiku dovede do katarze. Na koncu, jedino to se i broji. **R. MUČALICA**

CETINJE - Pažljivo odabran i koncipiran program i bravurozne interpretacije Crnogorskog simfonijskog orkestra predvođenog maestrom Grigorijem Kraskom, naišli su na odličan prijem kod publike preksinoć u Zetskom domu na Cetinju, koja je zadovoljstvo iskazivala ogromnim aplauzima podrške tokom i nakon koncerta.

Stilistički i žanrovski homogen program uključio je četiri simfonijske poeme ruskih kompozitora romantizma. Premijerno su izvedena čak tri ostvarenja: „Frančeska da Rimini“ Petra Iljiča Čajkovskog, „Baba Jaga“ i „Kikimora“ Anatolija Ljadova, i reprizno njegovo „Zaćarano jezero“.

NABOJ

Počevši od Šekspirove drame „Romeo i Julija“, literalni sadržaji bili su podsticaj P. I. Čajkovskom da nastavi sa komponovanjem djela u kojima se obrađuje tema tragične ljubavi. Jedno od njih je i „Frančeska da Rimini“ (1876), simfonijska poema označena kao fantazija, čiji je sadržaj autor pronašao u „Paklu“ Danteove „Božanstvene komedije“. Nakon mračnog uvoda, kojim su crnogorski simfoničari uvjerljivo ilustrirali Danteov silazak u pakao, uslijedio je olujni segment interpretacije, kao potresno svjedočanstvo vrtloga u kom su se zatekle mrtve duše. Njihovo izvođenje

Crnogorski simfonijski orkestar nastupio u Zetskom domu na Cetinju

Bajkovite muzičke slike

Žanrovski homogen program uključio je četiri simfonijske poeme ruskih kompozitora romantizma. Premijerno su izvedena čak tri ostvarenja: „Frančeska da Rimini“ P. I. Čajkovskog, „Baba Jaga“ i „Kikimora“ Anatolija Ljadova, i reprizno njegovo „Zaćarano jezero“

ove fantazije držalo je pažnju konstantnim intezitetom zbiivanja i plijenilo je izuzetnim dramskim nabojem. U potpunosti dosegnut tamni patos uo-

Crnogorski simfoničari pred publikom u Zetskom domu

kviravao je mirni i melanholični unutrašnji odsjek, koji se prema kontrastirajućem, zadržavajućem užasom pakla u kojem se našao ljubavni par, mogao razumjeti kao nostalgično prisjećanje na ljubav. Nakon veoma sugestivnog tumačenja „Frančeske da Rimini“, Crnogorski simfonijski orkestar i maestro Krasko zakoračili su i u mistični prikaz simfonijske poeme „Zaćarano

Koncertno veče zaokruženo je bisom, na kojem su simfoničari i Grigorij Krasko izveli „Valcer“ iz „Uspavane ljepotice“ Čajkovskog

jezero“ (1909) A. Ljadova. Oni su sa jednakim izvođačkim kvalitetima, iskazanim na premijerom predstavljanju ovog djela u januaru (CNP), evocirali bajkovitost pejzaža, i nedokučivost i veličinu same prirode, i anticipirajućim

impresioničkim svojstvima i tretmanom sadržaja proizveli atmosferu meditativnosti i eteričnosti.

ORKESTRACIJA

Folklorna građa, priče i bića iz slovenske mitologije pred-

stavljala su plodonosno tlo i inspiraciju za brojna ostvarenja ruskih umjetnika. Tako je i Ljadov u svojim simfonijskim poemama ilustrirao zloglasne (ponekad i dobre), i vrlo popularne likove poput „Baba Jage“ (1904) i „Kikimora“ (1910). Ljadovljevu verziju „Baba Jage“, koja je kraća od istoimenog ostvarenja „Musorskog“, orkestar je tretirao sa puno živosti i interpretativne efikasnosti kojima su dostizani intrigantni momenti, uslovljeni programskim intencijama. S druge strane, u sporom uvodu „Kikimora“, postignuta je kriptična atmosfera kao svojevrsan prikaz odrastanja ovog stvorenja daleko u planinama, da bi u nastavku uslijedilo agilno i djelotvorno „ubranje“ kojim je sugerisano njeno manevrisanje različitim trikovima. Objke poeme karakteriše vrlo živopisna orkestracija. Tokom izvođenja, Crnogorski simfonijski orkestar i maestro Krasko podcrtavali su distinktivne crte poznog romantizma i ekspresivnim tretmanom sadržaja, koji je obilovao hromatskim pasażima, razotkrivali su lik i karakterna svojstva ovih stvorenja.

Na insistiranje publike u Zetskom domu, koncertno veče je zaokruženo bisom, na kojem su simfoničari i Grigorij Krasko predstavili još jednu bajkovitu sliku - „Valcer“ iz „Uspavane ljepotice“ Čajkovskog. **Vanja VUKČEVIĆ**